

**Biuro
Krajowej Rady
Radiofonii i Telewizji**

**Departament
Programowy**

**Realizacja art. 15 ust. 2 ustawy o rtv
przez nadawców radiowych i telewizyjnych
publicznych i koncesjonowanych,
w I kwartale 2009 roku**

**ANALIZA
BIURA KRRiT**

Jak co kwartał, Departament Programowy dokonał analizy danych sprawozdawczych, przekazanych przez nadawców programów radiowych i telewizyjnych, dotyczących udziału i promocji polskiej piosenki w programach, zarówno publicznych jak i koncesjonowanych, w pierwszym kwartale 2009 roku. Ogółem skontrolowano **344** programy, w tym:

- **28** programów radia publicznego (4 programy ogólnokrajowe PR SA, program *PR dla Zagranicy*, 17 programów rozgłośni regionalnych, 6 programów miejskich rozpowszechnianych przez rozgłośnie regionalne),
- **23** programy telewizji publicznej (2 programy ogólnokrajowe TVP SA, program dla zagranicy TV Polonia, 16 programów ośrodków terenowych TVP SA, programy koncesjonowane TVP Kultura, TVP Historia, TVP Sport i TVP HD),
- **238** programów koncesjonowanych radiowych (3 programy ogólnokrajowe, 3 programy ponadregionalne, 232 programów lokalnych lub ponadlokalnych),
- **55** programów koncesjonowanych telewizyjnych (4 programy ogólnokrajowe i ponadregionalne, 8 programów lokalnych, 43 programy satelitarne).

I. Programy telewizji publicznej

1. Ogólnopolskie programy naziemne i satelitarne

Z analizy sprawozdań TVP SA wynika, że w pierwszym kwartale 2009 roku, w dwóch programach ogólnokrajowych oraz w programach satelitarnych obowiązek dotyczący zachowania w programie wymaganego udziału utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim był realizowany. Udział piosenek polskich w poszczególnych programach był wysoki – wynosił od 45% w programie TVP Kultura do 92% w TVP Historia. Podobnie jak w ubiegłym roku, w programie TVP Sport nie nadawano utworów słowno-muzycznych.

2. Oddziały terenowe TVP SA – TVP INFO

Podobnie jak w ubiegłym roku, we wszystkich programach **oddziałów terenowych TVP S.A** udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim, w kwartalnym czasie nadawania wszystkich utworów słowno-muzycznych był średnio ponad dwukrotnie wyższy od określonego w ustawie. Aż w dziewięciu programach nadawano wyłącznie polskie piosenki (TVP Białystok, TVP Gdańsk, TVP Gorzów Wielkopolski, TVP Katowice, TVP Kielce, TVP Kraków, TVP Łódź, TVP Poznań, TVP Rzeszów). Podobnie jak w ubiegłym roku, najmniejszy udział omawianych utworów stwierdzono w programie TVP Szczecin - 34% (w ubiegłym roku wynosił on od 25% w drugim kwartale do 40% w IV kw).

II. Programy radia publicznego

1. Polskie Radio SA

We wszystkich programach Polskiego Radia SA udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim był zgodny z wymaganiami ustawy. W porównaniu z 2008 r., największy wzrost udziału piosenki polskiej nastąpił w Programie 2 – z śr. 31% do 37%. Podobnie jak w roku 2008, najwyższy udział omawianych utworów w I kwartale był w Programie 5 - Polskim Radiu Dla Zagranicy (96%). Wysoki udział polskich piosenek był również w Programie 1 (50%). Natomiast najmniej nadano ich I kwartale w Programie 3 – ustawowe minimum.

2. Programy rozgłośni regionalnych radia publicznego

W programach wszystkich rozgłośni regionalnych radia publicznego w pierwszych trzech miesiącach bieżącego roku realizowano ustawę w zakresie wymaganego udziału utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim. Podobnie jak w latach poprzednich, najwyższy udział polskiej piosenki zanotowano w programie Radia Białystok (57%). Stosunkowo wysoki, na tle innych programów – ponad 40% - był udział polskiej piosenki także w programie Radia Rzeszów (43%). W większości programów rozgłośni regionalnych udział omawianych utworów wyniósł od 33% (Radio Kraków, Radio Łódź, Radio Opole, Radio Szczecin) do 39% (Radio Koszalin, Radio Merkury).

3. Programy miejskie rozgłośni regionalnych

W ubiegłym roku obok istniejących wcześniej czterech programów miejskich rozpowszechnianych przez rozgłoszenie regionalne powstały dwa kolejne – w Poznaniu i Szczecinie. W większości programów miejskich realizowano wymagany udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim. **Art. 15 ust. 2 nie był realizowany w programie miejskim w Szczecinie (20%)**. Podobnie jak w poszczególnych kwartałach 2008 roku, największy udział omawiane utwory miały w programie miejskim w Słupsku (45%). W pozostałych programach miejskich udział piosenki polskiej wynosił: 34% - w programach we Wrocławiu i Poznaniu i 38% - w Zielonej Górze i Gorzowie Wielkopolskim.

II. Programy telewizyjne koncesjonowane

1. Programy telewizyjne naziemne o zasięgu ogólnokrajowym i ponadregionalnym

W pierwszym kwartale bieżącego roku w trzech z czterech telewizyjnych koncesjonowanych programach o zasięgu ogólnokrajowym i ponadregionalnym: TVN, TV4 i Puls wymagania określone w art. 15 ust. 2 ustawy były realizowane. **Udział piosenki polskiej był niższy od wymogu ustawy w programie Polsat (20%)**. Jest to znaczący spadek udziału omawianych utworów w tym programie w stosunku do poszczególnych kwartałów roku ubiegłego, kiedy to wyniósł w pierwszym kwartale 38%, a w pozostałych ustawowe minimum.

W programach TVN i TV4 udział piosenki polskiej był podobny jak w pierwszym kwartale 2008 roku (TVN - 64%, TV4 – 38%). Natomiast w programie Puls – niższy (54%; w pierwszym kwartale ubiegłego roku wyniósł 73%).

2. Programy telewizyjne o zasięgu lokalnym

W większości telewizyjnych programów naziemnych o zasięgu lokalnym, które nadawały utwory słowno-muzyczne, udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w pierwszym kwartale 2009 roku był wyższy od wymaganego. **Ustawa nie była pod omawianym kątem realizowana w programie Niezależnej Telewizji Lokalnej Radomsko (udział polskiej piosenki wyniósł 31%).**

W trzech programach grupy ODRA (w Gorzowie Wielkopolskim, Jeleniej Górze oraz w programie ODRA - Świdnica, Wrocław, Opole) nie emitowano żadnych utworów słowno-muzycznych. Z kolei wyłącznie polską piosenkę nadawano w programach: Odra - Głogów, Legnica, Lubin oraz Odra - Zielona Góra. W telewizji Łużyce polskie utwory słowno-muzyczne zajęły 35%, a w Telewizji TVT – ustawowe minimum.

3. Telewizyjne programy satelitarne

Z danych nadesłanych przez nadawców wynika, że **w 4 spośród 43 kontrolowanych telewizyjnych programów satelitarnych**, w pierwszym kwartale bieżącego roku, **udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim, był niższy od wymaganego**. Dotyczy to programów: **TVN International (USA), TVN International (West) oraz TVN Lingua – w których nadawano wyłącznie piosenki obcojęzyczne oraz programów: Polsat Play (piosenki polskie stanowiły 31%) o Zig Zap (19%).**

Należy przypomnieć, że przez wszystkie kwartały ubiegłego roku w programach TVN International oraz w programie Polsat Play realizowano art. 15 ust. 2 ustawy o rtv. Natomiast w programie Zig Zap udział piosenki polskiej był za niski w stosunku do wymogu ustawy w dwóch pierwszych kwartałach ubiegłego roku (w pierwszym kwartale wyniósł 26%, w drugim 16%). Koncesja TVN Lingua została cofnięta na wniosek koncesjonariusza.

Z kolei w 20 programach nie nadawano żadnych utworów słowno-muzycznych (ani w języku polskim, ani obcojęzycznych), zaś w 6 programach nadano wyłącznie utwory słowno-muzyczne w języku polskim (Canal +Polska Niebieski Sport, Canal+ Sport 2, iTV, Edusat, Edusat Bis, Edusat Bis 2). Wysoki udział polskiej piosenki (95%) odnotowano także w programie TVS.

IV. Radiowe programy koncesjonowane

W pierwszym kwartale 2009 roku większość nadawców ogólnopolskich koncesjonowanych programów radiowych realizowało obowiązki wynikające z art. 15 ust. 2 ustawy o rtv.

Wyłącznie polską piosenkę w pierwszym kwartale bieżącego roku nadawano w 3 programach (RADIO WAWA 90,1, RADIO WAWA, Radio Katolickie Zbrosza Duża).

1. Programy radiowe o zasięgu ogólnokrajowym

W pierwszym kwartale 2009 roku obowiązek nadawania utworów słowno-muzycznych w języku polskim, w wymiarze określonym w art. 15 ust. 2. realizowali wszyscy nadawcy ogólnopolskich koncesjonowanych programów radiowych. Udział piosenki polskiej był identyczny jak w pierwszym kwartale ubiegłego roku i wyniósł po 33% w RMF FM i Radiu ZET, natomiast w Radiu Maryja był znacznie wyższy - stanowił 86% wszystkich utworów słowno-muzycznych w programie.

2. Programy radiowe o zasięgu ponadregionalnym

Nadawcy programów radiowych o zasięgu ponadregionalnym w pierwszym kwartale 2009 roku wypełniali ustawowy obowiązek dotyczący udziału piosenki polskiej w programie.

W programach: Eska Rock i Chilli Zet udział utworów w języku polskim nie przekraczał ustawowego minimum. W trzecim programie ponadregionalnym – Radiu TOK FM był wyższy od tego minimum o jeden punkt procentowy.

3. Programy diecezjalne, zakonne i parafialne, działające samodzielnie

W pierwszym kwartale bieżącego roku kontrolą objęto 22 takie programy. W jednym programie - Katolickiego Radia Rodzina z Wrocławia - udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim był niezgodny z art. 15 ust.2 i wyniósł 32% zaś w pozostałych wymagania ustawy były realizowane.

Parafialne Radio Zbrosza Duża nadawało, podobnie jak w latach ubiegłych, wyłącznie utwory w języku polskim. Wysoki udział polskich piosenek (ponad 80%), podobnie jak w poszczególnych kwartałach ubiegłego roku, miały w swoich programach: Radio Katolickie Diecezji Kaliskiej, Beskidzkie Radio Katolickie Anioł Beskidów, Radio Fara – Rozgłośnia Archidiecezji Przemyskiej i Ain Karim (program parafialny). W pozostałych programach udział ten wynosił od 33% (w programie Katolickiego Radia FIAT oraz Emaus – Katolickiego Radia Poznań), do 72% (program Radio Jasna Góra).

4. Programy stacji działających w ramach grupy PLUS

W pierwszym kwartale bieżącego roku kontrolą objęto 12 programów działających w ramach grupy PLUS. W większości udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim był na poziomie ustawowego minimum. Minimalnie wyższy był w programach: Radio Plus Radom o Radio Plus Toruń – 34%.

5. Programy działające w ramach grupy VOX

Skontrolowano 10 stacji nadających w pierwszym kwartale bieżącego roku, programy działające w ramach grupy VOX. Wszystkie one wypełniały obowiązki wynikające z art. 15 ust. 2 ustawy, na identycznym poziomie 35% (o dwa punkty procentowe mniej niż w I kwartale ubiegłego roku).

6. Programy koncesjonowane o zasięgu lokalnym, działające samodzielnie

Skontrolowano 39 nadawców radiowych działających samodzielnie. We wszystkich programach realizowano w I kwartale 2009 roku ustawę w zakresie wymaganego udziału polskiej piosenki w programie.

Wśród programów o charakterze uniwersalnym wysoki udział piosenki polskiej stwierdzono w tych samych programach, co w latach ubiegłych. Najwięcej utworów słowno-muzycznych w języku polskim nadano w pierwszym kwartale br. w w programie Radia Alex z Zakopanego (75%). W programie Radia HIT z Włocławka piosenka polska stanowiła 53% ogółu piosenek, a w programie Radia Jard udział ten wyniósł 50%. W kolejnych trzech programach udział polskiej piosenki był wyższy niż 40% (Radio Bartoszyce – 45%; Radio SUD z Kępna - 44%; Nasze Radio z Sieradza – 43%).

Udział piosenki polskiej na poziomie minimum ustawowego stwierdzono w programach Radia 90 FM, Radia Kołobrzeg i Radia Weekend.

We wszystkich programach o charakterze wyspecjalizowanym udział utworów słowno-muzycznych w języku polskim był wyższy od ustawowego minimum co najmniej o

dwa punkty procentowe. Podobnie jak w poprzednim roku najwyższy odnotowano w programie Radia Jutrzenka (76%), a nieco niższy - w programie Radia Jar II z Białegostoku (50%).

7. Programy stacji tzw. samorządowych

W pierwszych trzech miesiącach 2008 roku nadawano 6 programów. We wszystkich sześciu programach emitowanych przez jednostki organizacyjne związane z samorządem lokalnym, art. 15 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji był realizowany. Najwięcej utworów słowno-muzycznych w języku polskim nadawano, podobnie jak przez cały ubiegły rok, w programie Radia Opatów – 68%. W pozostałych programach udział tych utworów wahał się od 34% (w Radiu Nakło) do 47% (w Radiu Bogoria).

8. Programy tzw. akademickie

Najwyższy udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim (41%), podobnie jak w pierwszym kwartale ubiegłego roku, stwierdzono w programie Akademickiego Radia Kampus z Warszawy. W pozostałych programach wynosił od 33% (Radio Afera z Poznania) do 38% wszystkich utworów słowno-muzycznych nadawanych w poszczególnych programach.

W programie **Studenckiego Radia Żak Politechniki Łódzkiej** zapis art. 15 ust.2 **nie był realizowany**. Piosenka polska stanowiła **29%** wszystkich utworów słowno-muzycznych nadanych w programie.

9. Programy koncesjonowane, nadawane przez stowarzyszenia i fundacje

Nadawcami trzech programów radiowych są organizacje non-profit: Towarzystwo Rozwoju Rozgłośni Radiowej w Elblągu (Radio El Elbląg), Stowarzyszenie Ziemia Pucka (Radio Kaszebe) oraz Fundacja Wzajemnej Pomocy Chrześcijańskiej (Radio Mazury).

We wszystkich wymienionych programach były realizowane obowiązki wynikające z art. 15 ust. 2. Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim kształtował się podobnie jak w poszczególnych kwartałach ubiegłego roku. Najwyższy był w programie Radia Kaszebe (41%), najniższy w Radiu EL Elbląg (36%).

10. Programy koncesjonowane o zasięgu lokalnym, grupa stacji Radio GRA

W omawianej grupie emitowane są cztery programy – w Bydgoszczy, Toruniu, Inowrocławiu i Włocławku. W każdym programie udział utworów słowno-muzycznych w języku polskim był identyczny przez wszystkie kwartały i pozostawał, podobnie jak w roku ubiegłym, na poziomie ustawowego minimum.

11. Programy nadawane przez stacje z grupy ESKA

Przeanalizowano sprawozdania 40 programów radiowych o zasięgu lokalnym, związanych kapitałowo ze spółką ESKA S.A. Wszyscy nadawcy realizowali wymagany udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w pierwszym kwartale roku. Udział ten, podobnie jak w poprzednim roku, kształtował się niemal we wszystkich omawianych programach na identycznym poziomie – ustawowego minimum. Wyższy od tego minimum - o jeden punkt procentowy – był w programach: 100,5 LUZZZ FM i Radio Północ (Goleniów), a 35% wyniósł w programie Radia 105,5 Gold FM.

W dwóch programach – Radio WAWA i Radio WAWA 90,1 nadawano wyłącznie piosenki wykonywane po polsku.

12. Programy nadawane przez stacje Grupy Radiowej Agora Sp. z o.o.

W 27 skontrolowanych programach Grupy Radiowej Agora Sp. z o.o. udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim, w pierwszym kwartale bieżącego roku był równy minimum określonym w ustawie lub wyższy od niego o 2-3 punkty procentowe. W programach o formacie ROXY FM udział piosenki polskiej był identyczny i wyniósł 33%. W programach typu Złote Przeboje także był identyczny – stanowił 36% wszystkich utworów słowno-muzycznych nadawanych w programie.

13. Programy z grupy Multimedia Sp. z o.o.

W 13 skontrolowanych programach tej grupy nadawcy realizowali wymagany udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim. Podobnie jak w ubiegłym roku, w większości udział tych utworów był wyższy o 1-2 punkty procentowe od ustawowego minimum.

14. Programy z grupy Eurozet Sp. z o.o.

W pierwszym kwartale 2009 roku skontrolowano 16 stacji, należących do spółki Eurozet. Wszystkie wypełniały zapisy ustawy dotyczące udziału utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim. Najniższy udział (ustawowy minimalny), podobnie jak przez wszystkie kwartały ubiegłego roku, był w programach: Planeta FM, Planeta Łódź i Chillizet Katowice. W pozostałych wynosił 34-35%.

15. Program rozpowszechniany przez Opera Sp. z o.o.

Spółka Opera Sp. z o.o. nadaje program RMF Classic. W pierwszym kwartale, podobnie jak w ubiegłych latach, realizowano w nim ustawę w zakresie udziału polskiej piosenki w programie. Wyniósł on 33%.

16. Programy rozpowszechniane przez spółkę Polskie Fale Średnie SA

Kontroli poddano 29 programów nadawanych pod wspólną nazwą *Twoje Radio*. We wszystkich programach realizowano obowiązki wynikające z art. 15 ust. 2. Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim był w tych programach identyczny i wyniósł 35%.

Podsumowanie

Z analizy danych sprawozdawczych od nadawców, dotyczących realizacji zapisu art. 15 ust.2 w pierwszym kwartale 2009 roku wynika, że **większość nadawców wywiązywała się z ustawowego obowiązku** w tym zakresie. Podobnie jak w latach ubiegłych, w części programów **znacznie przekraczano wymaganą kwotę** udziału utworów wykonywanych w języku polskim, co świadczy o promowaniu piosenki polskiej w tych programach.

Wśród programów radiowych, wyłącznie utwory słowno-muzyczne w języku polskim nadawały programy koncesjonowane o zasięgu lokalnym: Radio WAWA i Radio WAWA 90,1 oraz program parafialny - Radio Katolickie Zbrosza Duża.

Wysoki, ponad dziewięćdziesięcioprocentowy udział piosenki polskiej stwierdzono w programie Polskiego Radia dla Zagranicy. Również wysoki udział polskich piosenek (ponad 80%), podobnie jak w poszczególnych kwartałach ubiegłego roku, miały w swoich

programach stacje diecezjalne i parafialne: Radio Katolickie Diecezji Kaliskiej, Beskidzkie Radio Katolickie Anioł Beskidów, Radio Fara – Rozgłośnia Archidiecezji Przemyskiej i Ain Karim (program parafialny).

Wśród programów telewizyjnych wyłącznie polską piosenkę, w pierwszym kwartale roku emitowało dziewięć programów oddziałów terenowych TVP SA (TVP Białystok, TVP Gdańsk, TVP Gorzów Wielkopolski, TVP Katowice, TVP Kielce, TVP Kraków, TVP Łódź, TVP Poznań, TVP Rzeszów). W programach telewizyjnych stacji komercyjnych o zasięgu lokalnym wyłącznie polskie utwory słowno-muzyczne nadawano w dwóch programach: ODRA - Głogów, Legnica, Lubin oraz ODRA - Zielona Góra. Natomiast w programach telewizji satelitarnych promowano piosenkę polską w 6 programach (Canal+ Polska Niebieski Sport, Canal+ Sport 2, iTV, Edusat, Edusat Bis, Edusat Bis 2). Wysoki udział polskiej piosenki (95%) odnotowano także w programie TVS.

Wysoki, wynoszący ponad 80% udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim stwierdzono w programach: TVP Olsztyn (86%), TVP Wrocław (88%) i TVP Warszawa (92%).

Udział piosenki polskiej w I kwartale bieżącego roku był niższy od wymaganego w 3 programach radiowych (Studenckim Radiu Żak Politechniki Łódzkiej – 29% oraz – podobnie jak w pierwszym i czwartym kwartale ubiegłego roku – w Katolickim Radiu Rodzina – 32%, w programie miejskim Radia Szczecin – 20%) **i 7 telewizyjnych** (programie Polsat – 20%, Niezależnej Telewizji Lokalnej Radomsko – 31%, programie Zig Zap – 19%, TVN Lingua, TVN International USA i TVN International WEST (tylko obcojęzyczne piosenki), Polsat Play – 31%).

Szczegółowe dane dotyczące realizacji w kontrolowanych programach radiowych i telewizyjnych art. 15 ust. 2 ustawy o rtv zostały przedstawione w załączonych tabelach.

Oprac.: Ewa Prószyńska